

OBRAZAC SUDJELOVANJA U SAVJETOVANJU O NACRTU ZAKONA, DRUGOG PROPISA ILI AKTA		
Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O MUZEJIMA	
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	MINISTARSTVO KULTURE	
Razdoblje savjetovanja (početak i završetak)	7. svibnja 2014. – 25. svibnja 2014.	
Naziv/ime sudionika/ce savjetovanja (pojedinaac, udruga, ustanova i sl.) koji daje svoje mišljenje i primjedbe na nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Ravnatelji muzeja čiji osnivač je Grad Zagreb, Vesna Kusin, zamjenica gradonačelnika Grada Zagreba i Laura Topolovšek, pomoćnica pročelnika Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport	
Tematsko područje i brojnost korisnika koje predstavljate, odnosno interes koji zastupate	muzejska djelatnost	
Ime i prezime osobe/a koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje	Miroslav Gašparović, Vinko Ivić, Snježana Pintarić, Tatjana Vlahović, Branka Manin, Jacqueline Balen, Damodar Frlan, Jasminka Poklečki Stošić, Markita Franulić, Vesna Kusin, Laura Topolovšek	
	<u>Kontakt</u> Miroslav Gašparović ; Vinko Ivić E-mail: miroslav.gasparovic@muo.hr; vivic@mgz.hr Telefon: 01/4882118 ; 01/4851361	
Datum dostavljanja obrasca	15.05. 2014.	
Jeste li suglasni da se ovaj obrazac, s nazivom/imenom sudionika/ce savjetovanja, objavi na internetskoj stranici nadležnog tijela? ¹	DA	NE

Načelne primjedbe:

Primjedbe na pojedine članke Nacrta prijedloga:

PRIMJEDBE NA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O MUZEJIMA

SA SASTANKA RAVNATELJA MUZEJA ČIJI OSNIVAČ JE GRAD ZAGREB

I STRUČNIH SLUŽBI GRADA ZAGREBA,

održanog u Muzeju za umjetnost i obrt, 24. i 25. travnja 2014. i 06. svibnja 2014.

¹ Sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka (NN 106/12), osobni podaci neće se koristiti u druge svrhe, osim u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe, uz uvjet poduzimanja odgovarajućih zaštitnih mjera. Anonimni, uvredljivi ili irelevantni komentari neće se objaviti.

Povodom izrađenog nacrtu Prijedloga Zakona o muzejima iz veljače 2014. održan je sastanak ravnatelja muzeja čiji osnivač je Grad Zagreb (Muzej suvremene umjetnosti - Snježana Pintarić; Hrvatski prirodoslovni muzej - Tatjana Vlahović; Hrvatski školski muzej - Branka Manin; Arheološki muzej u Zagrebu - Jacqueline Balen; Etnografski muzej - Damodar Frlan; Muzej grada Zagreba - Vinko Ivić; Muzej za umjetnost i obrt - Miroslav Gašparović; Umjetnički paviljon - Jasminka Poklečki Stošić; Tehnički muzej - Markita Franulić) uz sudjelovanje zamjenice gradonačelnika Grada Zagreba Vesne Kusin i pomoćnice pročelnika za kulturu u Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport Laure Topolovšek, u cilju zajedničkog interesa da se izradi što kvalitetniji nacrt prijedloga Zakona o muzejima, ovo su samo neka od promišljanja i prijedloga s održanog sastanka.

Članak 4.

(2) -Predlaže se izostavljanje ovog stavka iz razloga što je u kontradikciji s člankom 16. Da bi se uskratila mogućnost raznih manipulacija predložemo da se egzaktno odrede galerije kojima se daje status muzejske ustanove.

Članak 5.

(1) U definiranju muzejske djelatnosti autor je propustio uskladiti je sa *Zakonom o zaštiti prirode* (NN 80/13) i predlaže se slijedeći tekst stavka 1.:

"Muzejska djelatnost obuhvaća: sabiranje (prihvatljiviji i uobičajeniji termin bio bi **prikupljanje**), zaštitu i istraživanje **prirodnina**, civilizacijskih i kulturnih dobara i fenomena te njihovu stručnu i znanstvenu obradu i sistematizaciju u zbirke, trajnu zaštitu muzejske4 građe, muzejske dokumentacije i muzejski prezentiranih baštinskih (**civilizacijskih, prirodnih i kulturnih**) lokaliteta i **arheoloških** nalazišta te njihovo interpretiranje i prezentiranje njavnosti putem različitih komunikacijskih oblika u stvarnom okruženju."

Obrazloženje:

Temeljem zakona o zaštiti prirode NN 80/2013 **prirodna dobra su:** sve sastavnice prirode koje čovjek koristi ili može koristiti u gospodarske svrhe; stoga ovakvo definiranje djelatnosti u ovom slučaju prirodoslovnih muzeja nije u skladu sa zakonom. Predložemo zamjenu termina s terminom **istraživanje prirodnina** (def. izvorna, naravnasastavnicaprirode).

(2) Predlaže se izostavljanje ovog stavka zbog nerazrađenosti i nedorečenosti koja može zbog nedefiniranja temeljnog opsega funkcioniranja muzejskih ustanova rezultirati mogućim zloupotrebama. Također je u suprotnosti s odredbom članka 69. *Zakona o ustanovama* (NN 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08) u kojem je određeno da odluku o statusnim promjenama donosi osnivač ustanove (RH, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, druge pravne i fizičke osobe) kao i člankom 11. stavkom 1. *Zakona o upravljanju javnim ustanovama u kulturi* (NN 96/01) prema kojem je moguća promjena djelatnosti samo uz suglasnost osnivača.

Članak 6.

Iz razloga što je muzejska djelatnost već definirana člankom 5. nisu potrebne riječi "u obavljanju svoje djelatnosti".

Članak 7.

Predlaže se stavljanje stavka 2. u stavak 1., stavka 3. u stavak 2., stavka 1. u stavak 3. radi logičnog slijeda (što čini muzejsku građu, obveza vođenja dokumentacije i zaštita kulturnih dobara).

U stavku 2. nacrtu prijedloga predlaže se izostavljanje "uključujući i virtualne oblike muzejske građe", jer zakon ne definira pojam virtualnog muzeja i tko ga može osnovati.

U stavku 4. ispred riječi "djelatnosti" predlaže se dodati riječ "muzejskoj".

Članak 8.

(1) Nije jasan pojam "daljnje dostupnosti", osobito u smislu odredbi *Zakona o autorskim i srodnim pravima* (NN 167/03, 79/07, 80/11, 125/11 i 141/13)

Predlaže se ostavljanje teksta čl. 9. st. 1. sadašnjeg Zakona.

Članak 9.

Predlaže se novi tekst:

Muzeji, te muzeji, galerije i zbirke unutar ustanova i drugih pravnih osoba mogu muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju pribavljati kupnjom, darovanjem, nasljeđivanjem, zamjenom, **prepuštanjem** i terenskim istraživanjem **s prikupljanjem**.

Prodaja, zamjena, **prepuštanje** muzejske građe i dokumentacije i ostali oblici izlučivanja mogu se obaviti samo uz prethodno odobrenje **osnivača** i Ministarstva kulture po pribavljenom mišljenju Hrvatskog muzejskog vijeća. Sredstva dobivena prodajom mogu se upotrijebiti isključivo za nabavu muzejske građe i muzejske dokumentacije. Hrvatsko muzejsko vijeće dužno je dati mišljenje u roku od 30 dana od dana dostave urednog zahtjeva.

Muzeji, te muzeji, galerije i zbirke unutar ustanova i drugih pravnih osoba, razvrstavaju muzejsku građu u 3 posebna statusa, te su dužni voditi:

Inventarnu knjigu

Knjigu posudbe i

Knjigu pohrane.

Inventarna knjiga je dokaz vlasništva nad upisanom muzejskom građom.

Knjigu posudbe čine posudbeni ugovori kojima se uređuje posudba u i iz muzeja, te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba.

Knjigu pohrane čine isprave koje prate muzejsku građu preuzetu na čuvanje od poznatog pohranitelja.

U **članku 9.** neophodno je dodati među načine zakonitog stjecanja muzejske građe i **prepuštanje (ili ustupanje)**. Između 1946. pa sve do ranih 50-tih, dolazilo je do *prepuštanja* građe među muzejskim ustanovama, čime su se zbirke upotpunjavale i trajno definirale svoje muzejske sadržaje. Važno je to navesti u zakonu, jer su ti muzejski predmeti ulaskom u drugu zbirku *upisivani u inventarnu knjigu*, čime su postali njezinim vlasništvom. Muzejska ustanova koja je *prepustila* muzejske predmete, *brisala je* te predmete iz svojih inventarnih knjiga i nikad ih više nije potraživala.

Nastojeći novim Zakonom o muzejima trajno i do kraja riješiti sve situacije i odnose, nužno je uvesti pojam **prepuštanja** čime se otklanjaju sve moguće nedoumice o zakonitom stjecanju, jer ono zaista nije provedeno ni *kupnjom*, ni *darovanjem*, ni *nasljeđivanjem*, ni *zamjenom*, a ni *terenskim radom*. Nije dovoljno navesti „...ostali oblici izlučivanja...“ (članak 9. stavak 2.) jer se time implicira **jednostrani akt**: predmet ili dokument koji se *izlučuje* može biti uništen ili odbačen; nije vidljivo što se s njim zbiva u budućnosti, dok pojam *prepuštanja* uvijek (bez dodatnih tumačenja) uključuje dvije strane: jednu koja *prepušta* i drugu koja *preuzima*. Vezano uz odabir između dva pojma, odnosno značenja: **prepuštanje/ustupanje**, naglašavamo:

Iako je smisao gotovo isti, skrećemo pozornost da se u Zakonu o autorskom pravu pojam *ustupanje* navodi uz pravo na javno izvođenje ili objavljivanje autorskog djela, uz što se veže vremenski rok ili broj izvedbi, nakon čega prestaje *ustupanje* (koje se potom može ponovo dati istoj ili nekoj trećoj strani).

Prepuštanje u smislu predložene odredbe članka 10. predstavlja konačni pravni čin: nema ponavljanja, ni povrata, ni nekog drugog pravnog slijeda za muzejske predmete koji su ušli u vlasnički status muzejske ustanove kojoj su *prepušteni*.

Također ističemo da ovaj postupak nije vezan samo na prošlo vrijeme u kojem su „preslagivane“ razne zbirke, nego je i dobro došao modalitet u budućnosti, kako bi muzeji primjereno sadržajima svojih zbirki bili što bolje i cjelovitije prezentirani.

Stavci 3. i 4. govore o tri vrste osnovnih muzejskih dokumenata: **inventarnoj knjizi, knjizi posudbe i knjizi pohrane**. Naime, najvažniji muzejski dokument je INVENTARNA KNJIGA, koja je **jedini** dokaz vlasništva nad muzejskom građom i jasna formulacija otklanja svaku sumnju trećih.

Prema ove tri isprave, razvrstana je **sva muzejska građa** koja se nalazi u muzejima, te muzejima, galerijama i zirkama unutar ustanova i drugih pravnih osoba. Nema *još nekog*, ili *...i drugog načina držanja* (npr. leasinga!) muzejske građe, izvan nabrojena tri statusa. U Zakonu o muzejima to mora biti nedvojbeno iskazano.

Držimo da o važnosti navedenoga dovoljno govori činjenica da se **članak 17.** nacрта Prijedloga odnosi na **očevidnik** muzeja, te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba. **Očevidnik je**

derivat inventarne knjige koja u Zakonu o muzejima **nije spomenuta**, što može dovesti do ozbiljnih implikacija npr. u vođenju mogućih sudskih sporova.

Članak 10.

Ovaj članak je u suprotnosti sa *Zakonom o zaštiti prirode*, te se predlaže sljedeći tekst:

"Terensko istraživanje i **terensko istraživanje s prikupljanjem** obavlja se u skladu sa zakonom i drugim propisima o zaštiti kulturnih dobara i zaštiti prirode.

Ako istraživanje iz stavka 1. ovoga članka provode druge pravne i fizičke osobe, dužne su materijalne dokaze, **odnosno prikupljenu građu** i dokumentaciju o istraživanju, **uz pribavljeno mišljenje matičnog muzeja**, dostaviti muzeju, te muzeju, galeriji i zbirki unutar ustanove i druge pravne osobe koje djeluju na području na kojem je obavljeno terensko istraživanje ukoliko ispunjavaju uvjete za njihov smještaj, **zaštitu, stručnu obradu** i izlaganje.

Ako na području na kojem je obavljeno terensko istraživanje ne postoji muzej, te muzej, galerija i zbirka unutar ustanove i druge pravne osobe ili one ne ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovog članka, o smještaju materijalnih nalaza, **odnosno prikupljene građe** i dokumentacije o istraživanju odlučuje tijelo nadležno za zaštitu kulturnih i **prirodnih** dobara uz predhodno mišljenjem **matičnog muzeja.**"

Obrazloženje:

Smatramo da u stavku 1. treba uz pojam „terensko istraživanje“ dodati "terensko istraživanje s prikupljanjem", obzirom da terensko istraživanje ne mora nužno uključivati prikupljanje.

U prirodoslovlju je problem područja istraživanja jer istraživači obično prikupljaju neku skupinu životinja ili biljaka na teritoriju cijele RH pa bi bilo dobro da ta građa završi u nacionalnim odnosno matičnim muzejima.

Članak 11.

Smatra se da će odredba ovoga članka izazvati nepotrebno administriranje iz razloga pribavljanja prethodnog mišljenja Hrvatskog muzejska vijeća za svaku ugovorenu posudbu, te se predlaže ostavljanje članka 12. postojećeg Zakona.

Članak 13.

(1) Predlaže se promjena roka za izvršavanje revizije muzejske građe s 5 na svakih 10 godina.

Predlaže se iza riječi "izvješće" dodati riječi "osnivaču (županiji, Gradu Zagrebu, gradu, općini, domaćoj i stranoj pravnoj odnosno fizičkoj osobi) i".

Članak 14.

Radi datog prijedloga navedenog uz komentar o čl. 4. st. 2. nacrtu prijedloga Zakona, a koji se odnosi na nužnost definiranja onih galerija kojima se priznaje status muzejske ustanove (one koje nemaju svoj fundus) predlaže se izostavljanje riječi "i galerija", te dodavanja riječi "matičnog muzeja i" ispred riječi Hrvatskog muzejskog vijeća.

Članak 15.

(3) Predlaže se iza riječi "Više osnivača iz stavaka 1." dodati "i 2."

(4) Izmjenom stavka 3. ovaj stavak ukazuje se nepotrebnim.

Članak 16.

Predlaže se ostavljanje članka 17. postojećeg Zakona u cijelosti iz razloga što ovaj nacrt prijedloga Zakona nije jasno definirao pojam, opseg i status virtualnog muzeja, kao niti odredio kriterije za priznavanje galerijama statusa muzejske ustanove, te njihova odsutnost otvara prostor za razne manipulacije. Mišljenja smo da pojam virtualnog muzeja pripada obliku komunikacije i predstavljanja koji se već ostvaruje u muzejskoj praksi.

Članak 18.

(2) Predlaže se iza riječi "Hrvatsko muzejsko vijeće" dodati tekst "i muzejskog vijeća osnivača koje su dužni dati u roku od 30 dana."

(3) Predlaže se iza riječi "prethodnog mišljenja" dodati riječi "muzejskog vijeća osnivača i".

Članak 19.

(1) Predložemo iza riječi "Muzejski dokumentacijski centar" dodati slijedeći tekst : "Vijeće sustava muzeja i Vijeće za matičnu djelatnost, te provode matični muzeji."

Članci 22. - 26.

Odredbe ovih članaka u nesuglasju su s odredbama Zakona o ustanovama, (čl. 34.-45.) te se predlaže njihovo usklađivanje s istima.

Članak 27.

(1) Predlaže se umjesto riječi "u kulturi, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima" staviti tekst " u odgovarajućoj struci te dokazane stručne i organizacijske sposobnosti. Statutom muzeja pobliže se definiraju ostali uvjeti."

Članak 28.

Tekst čl. 29. postojećeg Zakona smatramo kvalitetnijim.

Članak 30.

(2) Obzirom da muzejske ustanove ovise prvenstveno o proračunskim sredstvima, obveza je osnivača da osigura sredstva za osiguranje muzejske građe i imovine, te se predlaže izostavljanje riječi "ako muzeji, te ustanove i druge pravne osobe unutar kojih su muzeji, galerije i zbirke nemaju osigurana vlastita sredstva za ovu namjenu".

Članak 36.

(2) Radi korištenja ujednačenih pojmova predlaže se umjesto riječi "muzejsko stručno osoblje" staviti "stručno muzejsko osoblje", kao u st. 1. istoga članka.

(3) Nije jasno definirana mogućnost stjecanja muzejskih zvanja od strane samostalnih stručnjaka, te se predlaže jasnije definiranje pojma samostalnih stručnjaka.

Članak 37.

Ovom odredbom kojom se detaljnije uređuju muzejska zvanja koja se dopunjuju novim kategorijama (voditelj marketinga odnosno voditelj odnosa s javnošću) te nazivima viših stručnih zvanja (viši voditelj marketinga i voditelj marketinga - savjetnik te viši voditelj odnosa s javnošću i voditelj odnosa s javnošću - savjetnik) počinjena je diskriminacija ostalih stručnih osoba zaposlenih u muzejskoj ustanovi, a bez kojih ista ne bi bila u mogućnosti izvršavati svoju djelatnost. Naime, u muzeju je zaposleno stručno osoblje koje također sudjeluje u projektima i djelatnostima koje muzej provodi. Radi se prvenstveno o stručnim osobama poput Tajnika ustanove, Voditelja računovodstva i Pomoćnika ravnatelja bez čijih stručnih znanja odnosno kvalifikacija muzej nije u mogućnosti djelovati kao javna ustanova s važećim zakonskim propisima i podzakonskim aktima iz područja radnog prava, zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, računovodstva i financija, javne nabave i dr.

Iz predloženog članka nije jasan modalitet po kojem je određeno da stručne osobe rade na radnom mjestu marketinga i/ili odnosa s javnošću ulaze u popis stručnih muzejskih zvanja, a da pri tom u ista zvanja ne ulaze i radna mjesta Tajnika, Voditelja računovodstva i pomoćnika ravnatelja. Obzirom da se u konkretnom slučaju ne radi o stručnom poslu muzeološke djelatnosti, autor i predlagač ovako

formulirane odredbe, temeljem iste osnove mogao je dopuniti i sljedećim muzejskim zvanjima: Tajnik, Viši tajnik, tajnik - savjetnik; Voditelj računovodstva, Viši voditelj računovodstva, Voditelj računovodstva - savjetnik; Pomoćnik ravnatelja, Viši pomoćnik ravnatelja, Pomoćnik ravnatelja - savjetnik.

Odredba koja bi obuhvaćala sva stručna radna mjesta (a ne samo radno mjesto marketinga ili odnosa s javnošću) imala bi smisla s obzirom da je u stručno muzejsko osoblje već prethodno uvedeno zvanje muzejski informatičar. Samim time omogućilo bi se navedenim kategorijama radnih mjesta ostvarivanje osnovnih prava radnika - napredovanje u zvanjima i na radnim mjestima koja zakonom do sada nisu bila obuhvaćena (a trebala su). Iz navedenog proizlazi da Zakon koji je na snazi i nacrt Prijedloga novog Zakona diskriminira druge skupine zaposlenika, a koji također moraju posjedovati određena specifična znanja koja proizlaze iz specifičnosti muzejske domene i djelatnosti.

Nastavno upućujemo na odredbe *Zakona o suzbijanju diskriminacije* (NN 85/08 i 112/12)

Članak 2. (Izravna i neizravna diskriminacija)

(1) Izravna diskriminacija je postupanje uvjetovano nekim od osnova iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona kojim se osoba stavlja ili je bila stavljena ili bi mogla biti stavljena u nepovoljniji položaj od druge osobe u usporedivoj situaciji.

(2) Neizravna diskriminacija postoji kada naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa stavlja ili bi mogla staviti osobe u nepovoljniji položaj po osnovi iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona, u odnosu na druge osobe u usporedivoj situaciji, osim ako se takva odredba, kriterij ili praksa mogu objektivno opravdati zakonitim ciljem, a sredstva za njihovo postizanje su primjerena i nužna.

Članak 8.

Diskriminacija je zabranjena osobito u područjima:

1. rada i radnih uvjeta; mogućnosti obavljanja samostalne ili nesamostalne djelatnosti, uključujući kriterije za odabir i uvjete pri zapošljavanju te napredovanju; pristup svim vrstama profesionalnog usmjerenja, stručnog osposobljavanja i usavršavanja te prekvalifikacije, ...

Obzirom na navedeno, radna mjesta Voditelj marketinga i Voditelj odnosa s javnošću te radna mjesta Tajnik, Voditelj računovodstva i Pomoćnik ravnatelja su u ovoj situaciji usporediva i moraju se isto tretirati u muzejskim zvanjima, odnosno moraju se priznavati kao muzejska zvanja.

Što se tiče muzejskih zvanja, mišljenja smo da je trebalo analizirati i preispitati rezultate i učinkovitost primjene postojećeg zakona o muzejima, te temeljem toga razmišljati čak i o reduciranju nekih zvanja. kada je u pitanju prijedlog novih muzejskih zvanja (Voditelj marketinga i Voditelj odnosa s javnošću), ne želeći umanjiti doprinos marketinga i odnosa s javnošću u oblikovanju, promidžbi i

plasmanu kulturnog proizvoda, pa time i doprinos muzejskoj profesiji, mišljenja smo da to nisu muzejska zvanja.

Članak 42.

(1) Definiranjem Muzejskog dokumentacijskog centra kao ustanove od nacionalnog značenja dodjeljuje mu se viši status u odnosu na muzejske ustanove, jer u stvarnosti Muzejski dokumentacijski centar servisiraju postojeće muzejske ustanove, te se predlaže izostavljanje riječi "od nacionalnog značenja".

Smatramo da bi svrsishovitije i racionalnije bilo Muzejski dokumentacijski centar oformiti kao dio uprave Ministarstva kulture, kao što je učinjeno sa zaštitom kulturne baštine.

Članak 43.

Predlažemo da se prekršajne odredbe koje se odnose na osobe s posebnim ovlastima detaljnije razrade.

Zaključno, na temelju sveobuhvatne analize nacrtu Prijedloga zakona o muzejima opća je ocjena da bi isti trebalo povući na daljnju obradu te izraditi kvalitetniji, konzistentniji i usklađeniji nacrt prijedloga, a time i sadržajniji za daljnju širu javnu raspravu.

U Zagrebu, 25. travnja 2014. i 06. svibnja 2014.

Važna napomena:

**Popunjeni obrazac dostaviti na adresu elektronske pošte: zakon.muzeji@min-kulture.hr
zaključno do: 25. svibnja 2014.**